

HRVATSKI SABOR

KLASA: 701-02/23-01/01

URBROJ: 65-23-02

Zagreb, 18. svibnja 2023.

Hs**NP*701-02/23-01/01*65-23-02**Hs

P.Z. br. 488

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članka 178. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Prijedlog zakona o dopuni Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći*, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnio Klub zastupnika Možemo!, aktom od 16. svibnja 2023. godine.

Za svoje predstavnike, koji će u njegovo ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Klub je odredio Ivanu Kekin, Sandru Benčić, Uršu Raukar-Gamulin, Damira Bakića, Jelenu Miloš i Bojana Glavaševića, zastupnike u Hrvatskome saboru.

PREDSJEDNIK
Gordan Jandroković

HRVATSKI SABOR
Klub zastupnika Možemo!
16. svibnja 2023.

Hs*NP*701-02/23-01/01*6533-21-23-01**Hs

P.Z. br. 488

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primljeno: 17-05-2023		
Klasifikacijska oznaka	Org. jed.	
701-02/23-01/01	65	
Urudžbeni broj	Pril.	Vri.
6533-21-23-01	1	-

PREDSJEDNIKU HRVATSKOG SABORA

PREDMET: PRIJEDLOG ZAKONA O DOPUNI ZAKONA O BESPLATNOJ PRAVNOJ POMOĆI

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br 56/90, 135/97., 130/00., 28/01., 76/10. I 5/14. - odluka Ustavnog suda broj: SuP-O-1/2014 od 14. siječnja 2014.) i članka 172. Poslovnika Hrvatskog sabora (Narodne novine br. 81/13, 113716., 69/17. I 29/18.) podnosimo Prijedlog Zakona o dopuni Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći.

Navedeni Prijedlog zakona u Hrvatskom saboru obrazlagat će zastupnici Ivana Kekin, Sandra Benčić, Urša Raukar, Damir Bakić, Jelena Miloš i Bojan Glavašević.

Klub zastupnika Možemo!

Sandra Benčić, predsjednica

**PRIJEDLOG ZAKONA O
DOPUNI ZAKONA O BESPLATNOJ PRAVNOJ POMOĆI**

Zagreb, svibanj 2023.

PRIJEDLOG ZAKONA O DOPUNI ZAKONA O BESPLATNOJ PRAVNOJ POMOĆI

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona sadržana je u članku 3., članku 14. i članku 27. Ustava Republike Hrvatske (NN 85/10 – pročišćeni tekst i 05/14 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE UREĐUJU PREDLOŽENIM ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Prema podacima iz Statističkog pregleda Ministarstva unutarnjih poslova iz veljače 2023. godine u 2021. i 2022. godini evidentiran je ukupno 151 zločin iz mržnje na području Republike Hrvatske.

Žrtve kaznenog djela često prema počiniteljima zločina iz mržnje imaju određene imovinskopravne zahtjeve u kaznenim postupcima, a kazneni sudovi su skloni upućivanjima u parnicu po pitanju naknade štete zbog ekonomičnosti postupka. Također, žrtve zbog doživljenih trauma nisu uvijek spremne aktivno sudjelovati u postupku kao oštećenici te onda nekada uopće ne postave imovinskopravni zahtjev u kaznenom postupku. Prema statističkom praćenju kaznenih djela u vezi s člankom 87. stavkom 21. Kaznenog zakona od strane DORH-a za 2021. godinu postotak kaznenih djela u kojima se može tražiti naknada štete (oštećenje tuđe stvari, tjelesne ozljede, krađa) iznosi 25 posto.

Zakonodavac je već ranije prepoznao odobravanje sekundarne pravne pomoći bez obzira na imovno stanje svim žrtvama kaznenih djela nasilja. Smatramo da se to treba proširiti i na sve zločine iz mržnje s obzirom da se u jednom dijelu radi o kaznenim djelima koja ne spadaju pod kazena djela nasilja, ali zbog svoje motiviranosti mržnjom potrebno je žrtvama omogućiti efikasniju pravnu zaštitu s ciljem odvraćanja počinitelja od budućih kaznenih djela. Zločin iz mržnje ima širi značaj nego kazneno djelo bez elemenata mržnje zato što utjecaj i posljedice zločina iz mržnje ne pogađa samo konkretnu žrtvu nego i pripadnike zajednice kojoj pripada žrtva, kao i članove drugih zajednica koje često podliježu počinjenju kaznenih djela iz mržnje. Zločin iz mržnje stoga napada i društveni mir i stabilnost općenito te vodi nepovjerenju i strahu velikog broja ljudi. Svijest o pravnim mogućnostima žrtve za besplatnim angažiranjem odvjetnika i oslobođenjem od sudskih troškova djelovala bi odvraćajuće na potencijalne počinitelje.

Predloženim odobravanjem sekundarne pravne pomoći bez potrebe za utvrđivanjem imovnog stanja žrtvama zločina iz mržnje omogućila bi se efikasnija pravna zaštita te vraćanje povjerenja u pravni sustav, a kod počinitelja bi se izazvao odvraćajući učinak s obzirom na veće mogućnosti da budu tuženi za naknadu štete zbog počinjenih zločina

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za primjenu ovog zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva u proračunu Republike Hrvatske. Određeno povećanje naknada pružateljima pravne pomoći i smanjenje prihoda od naplate sudskih pristojbi nastat će uvođenjem nove kategorije oslobođenja od plaćanja sudske pristojbe za žrtve kaznenih djela koja su utvrđena kao zločini iz mržnje, ali će do navedenog oslobođenja stvarno doći samo u slučaju njihovog konačnog neuspjeha u sudskim postupcima, zbog čega točan iznos potencijalnog smanjenja prihoda, u ovom trenutku, nije moguće procijeniti.

IV. PRIJEDLOG ZAKONA O DOPUNI ZAKONA O BESPLATNOJ PRAVNOJ POMOĆI

Članak 1.

U članku 15. stavak 1. u točki b. iza riječi "nasilja" dodaju se riječi "**ili zločina iz mržnje**".

Članak 2.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od objave u „Narodnim novinama“.

OBRAZLOŽENJE

Uz članak 1.

Predloženim odobravanjem sekundarne pravne pomoći bez potrebe za utvrđivanjem imovnog stanja žrtvama zločina iz mržnje omogućila bi se efikasnija pravna zaštita te vraćanje povjerenja u pravni sustav, a kod počinitelja bi se izazvao odvraćajući učinak s obzirom na veće mogućnosti da budu tuženi za naknadu štete zbog počinjenih zločina.

Uz članak 2.

Ovim člankom propisuje se vrijeme stupanja na snagu predloženih izmjena i dopuna zakona.

V. TEKST VAŽEĆE ODREDBE ZAKONA KOJA SE MIJENJA

Članak 15.

(1) Sekundarna pravna pomoć odobrit će se bez utvrđivanja imovnog stanja ako je podnositelj zahtjeva:

- a) dijete u postupku radi ostvarivanja prava na uzdržavanje
- b) žrtva kaznenog djela nasilja u postupku radi ostvarivanja prava na naknadu štete koja je počinjenjem kaznenog djela prouzročena
- c) osoba koja je korisnik pomoći za uzdržavanje u skladu s posebnim propisima kojima je uređeno ostvarivanje prava iz sustava socijalne skrbi ili
- d) osoba kojoj je korisnik prava na opskrbninu prema Zakonu o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji i Zakonu o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata.

(2) Pri utvrđivanju imovnog stanja ne uzimaju se u obzir:

- ukupni prihodi i imovina počinitelja nasilja u obitelji ako je podnositelj zahtjeva žrtva toga nasilja
- ukupni prihodi i imovina članova kućanstva koji sudjeluju u postupku kao protivnici podnositelja zahtjeva ili je njihov interes u suprotnosti s interesom podnositelja zahtjeva
- dio nekretnine u kojoj živi podnositelj zahtjeva nužan za ostvarenje osnovnih životnih potreba podnositelja zahtjeva i članova kućanstva, ako je u njegovom vlasništvu ili u vlasništvu članova kućanstva
- vrijednost dijela nekretnine koja služi za obavljanje poslovne djelatnosti nužnog za osiguranje minimalnih uvjeta za uzdržavanje podnositelja zahtjeva i članova kućanstva
- predmeti izuzeti od ovrhe na temelju općeg propisa kojim se uređuje ovršni postupak
- potpore zbog zbrinjavanja ratnih invalida i članova obitelji smrtno stradalih zatočenih ili nestalih hrvatskih branitelja iz Domovinskoga rata
- doplatak za djecu i novčani primici za opremu novorođenog djeteta
- potpore zbog uništenja i oštećenja imovine zbog elementarnih nepogoda
- potpore zbog uništenja i oštećenja imovine zbog ratnih događaja

– potpore za slučaj smrti radnika, potpore u slučaju smrti člana kućanstva radnika i potpore zbog neprekidnog bolovanja radnika, na koje se ne plaća porez na dohodak do iznosa propisanih poreznim propisom